

الف: از نظر تعداد

مفرد: بر یک نفر یا یک چیز دلالت دارد. (مثلاً یک پاندا یا یک فُک) و علامت مشخصی ندارد: **مثال:** کتاب - الشجرة - العالم
مثنی: برای دو نفر یا دو چیز است (مثلاً دو طالبی، یا دو گوجه) و علامت آن؛ «ان» و «ین» است: **مثال:** الكتابان - الكتابین
جمع: بیانگر بیش از دو نفر یا دو چیز است (مثلاً خرس‌ها یا دوستان) که به دو قسمت تقسیم می‌شود:

۱ سالم:

■ **مذکر:** مفرد کلمه + «وَنَ» یا «یَنَ»: **مثال:** المعلمون/المعلمین
 ■ **مؤنث:** مفرد کلمه (بدون ة) + «ات»: **مثال:** المعلمات

۲ **مکسر:** قانون مشخصی ندارد و باید از قبل شنیده باشی (سماعی هستند): **الکتاب** ← **الکُتُب** / **الشجرة** ← **الأشجار** / **مدرسة** ← **مدارس**
 البته وزن‌های پرکاربرد و معروف کنکوری را برایتان جمع کرده‌ایم که در ادامه آن را خواهیم دید.

نسوزی: ۵ گروه از کلمات را با جمع مذکر سالم یا اسم مثنی اشتباه نگیریم:

- ۱ جمع‌های مکسری که به «ین» ختم می‌شوند. **مثال:** میادین - قوانین - شیاطین - مساکین - سلاطین - مجانین - بساتین - موازین - تمارین
 - ۲ جمع‌های مکسری که به «ان» «ون» ختم می‌شوند. **مثال:** ادیان - اذهان - إخوان - غزلان - جیران - فیتیان - بلدان - غصون - فنون - قرون
 - ۳ کلمات بروزن «فَعْلان» **مثال:** عطشان - رحمان - غضبان - جوعان - فَرَحان
 - ۴ **مصدرها** **مثال:** جَرَّیان - دَوَّران - قَوَّران - عَصیان - نِسیان - طَبَّیران - جَوَّلان - عَکَبان - کُفَّران - عُدوان
 - ۵ کلمات مفرد **مثال:** قرین - حنون - حنین - اُکسیجین - نیتروجین - فیتامین - پروتین
- حواستون باشه نون این‌ها هیچ‌گاه حذف نمی‌شود (برخلاف مثنی و جمع مذکر که وقتی مضاف می‌شوند، نونشان حذف می‌شود).

دوپینگ: سه دسته از اسم‌ها را با جمع مؤنث سالم اشتباه نگیریم:

- ۱ جمع‌های مکسر **مثال:** أصوات، أوقات، أموات، أبيات
- ۲ **مصادر بروزن «مُفاعلة»** **مثال:** مُکافاة، مُناجاة، مُساواة، مُباراة
- ۳ **اسم‌های مفرد** **مثال:** مرآة، میقات، نبات، فوات، ممات، مشکاة، حیاة

ویتامینه: جمع مکسر دارای قاعده نیست، ولی بد نیست، چند مورد از جمع‌های مکسر با قاعده را ببینید که حتماً برایتان مفید خواهد بود.

- ۱ کلمات بروزن «فاعل»، بروزن «فُعَال»، «فَعَلَة» و «فُعلاء» جمع مکسر بسته می‌شوند: **مثال:** حاکم (حکام)، ظالم (ظلمة)، عالم (علماء)
- ۲ **مصادر بروزن «تفعیل»**، بروزن «تفاعیل» جمع بسته می‌شوند: **مثال:** تمرین (تمارین)، تقریر (تقاریر)، تاریخ (تواریخ)
- ۳ صفت بروزن «فَعیل»، بروزن «فُعَال» جمع بسته می‌شود: **مثال:** کبیر (کِبَار)، صغیر (صِغَار)
- ۴ اسم‌های بروزن «فاعلة»، بروزن «قواعل» جمع بسته می‌شوند: **مثال:** ظاهرة (ظواهر)، حادثة (حوادث)، ناحية (نواحی)
- ۵ کلمات بروزن «مَفْعَلَة»، بروزن «مفاعِل» جمع بسته می‌شوند: **مثال:** مدرسة (مدارس)، مكتبة (مکاتب)، مسئلة (مسائل)
- ۶ کلمات جامد بروزن «فَعْل»، بروزن «فُعول» و «أفْعَل» جمع بسته می‌شوند: **مثال:** نجم (نُجوم - أنْجُم)، حرف (حُرُوف - أحْرُف)

7 جمع مکسر وزن «مفعول»، بروزن «مفاعیل» می آید: **مثال:** مکتوب (مکاتیب)، مرسوم (مراسیم)

8 جمع مکسر وزن «أفعل» بروزن «أفاعِل» می آید: **مثال:** أحسن (أحسن)، أعظم (أعظم)